

Anna Kosmacz - Chodorowska*

KRAJOWE INICJATYWY NA RZECZ ELEKTRONICZNEJ GOSPODARKI WG GLOBALNYCH STANDARDÓW

W referacie zaprezentowano dwie krajowe inicjatywy na rzecz Elektronicznej Gospodarki, która aby stała się codziennością dla całej gospodarki, musi być wdrażana wg globalnych standardów. Tymi inicjatywami, jakie przygotowywano od lat, ale w sensie zaangażowania się w nie wielu firm w praktyce, są prace krajowej Grupy Roboczej ds. EDI oraz polski katalog elektroniczny.

Electronic Commerce to become popular has to be implemented with respect to global standards. In the paper two Polish national initiatives in that matter are presented. Those initiatives are: establishings of a Polish national EDI Working group and establishings a Polish electronic catalogue.

Wprowadzenie

W referacie zaprezentowano dwie krajowe inicjatywy na rzecz Elektronicznej Gospodarki, która aby stała się codziennością dla całej gospodarki, musi być wdrażana wg globalnych standardów. Tymi inicjatywami, jakie przygotowywano od lat, ale w sensie zaangażowania się w nie wielu firm w praktyce, są: prace krajowej Grupy Roboczej ds. EDI oraz polski katalog elektroniczny.

Grupa Robocza ds. EDI powołana została z inicjatywy tych firm działających w Polsce, które najdalej zaawansowane są we wdrożeniu EDI i które to firmy prace na rzecz tych wdrożeń do tej pory realizowały indywidualnie, gdy tymczasem skuteczność i efektywność EDI, a tym samym powszechność jej stosowania jest tym większa, im rozwiązania przyjmowane w zakresie EDI są bardziej jednolite i to jest właśnie nadrzędnym celem działania tej Grupy.

Polski katalog elektroniczny to kolejne przedsięwzięcie, mające na celu praktyczną realizację transakcji handlowych przez Internet między wszystkimi firmami, niezależnie od branży w której działają i to nie tylko na terenie Polski,

* Instytut Logistyki i Magazynowania EAN Polska

ale dla zainteresowanych – również w skali świata. Jest to jednocześnie elektroniczny katalog transakcyjny, który – ze względu na to, że jest oparty na globalnych standardach w zakresie jednoznacznej identyfikacji produktów i firm oraz na globalnych standardach w zakresie elektronicznej wymiany danych – EDI/XML, gwarantuje najbardziej efektywną realizację codziennych transakcji handlowych i to nie tylko między największymi firmami ale niezależnie od ich wielkości oraz potencjału technicznego, organizacyjnego, finansowego i intelektualnego, a więc również tymi najmniejszymi.

Standardy w tym zakresie to zalecane przez EKG/ONZ rozwiązania, które precyzuje globalny system EAN.UCC, a na użytek polskich firm – przygotowuje organizacja krajowa EAN Polska – Instytut Logistyki i Magazynowania.

Katalog Elektroniczny

Standardy elektronicznej wymiany danych - EDI określają między innymi rodzaje komunikatów, zastępujących dokumenty papierowe, sposób ich tworzenia i dopuszczalną zawartość. Jednym z najbardziej żmudnych etapów wdrażania EDI jest uzgadnianie z partnerami handlowymi konkretnej zawartości komunikatów i ich sposobu sformułowania. W kontraktach handlowych mamy do czynienia z najrozmaitszymi określeniami przedmiotu tej wymiany, niezależnie od tego, czy jest to towar rynkowy, czy też półprodukt, część, czy surowiec. Określenie towaru nie dotyczy wyłącznie jego rodzajowości (nazwa towaru, kolor, rozmiar, parametry techniczne, gatunek, wzór itp.), ale również jego ilości w jednostce wysyłkowej. Spotykamy się tutaj z różnym rozumieniem tego pojęcia - zamawianą jednostką może być:

- pojedynczy towar (jednostka konsumencka, przechodząca przez punkt sprzedaży detalicznej),
- jednostka handlowa jako opakowanie zbiorcze o określonej zawartości (towar sformatowany na tacce, w pudle kartonowym, skrzyni, na palecie),
- jednostka produkcyjna (np. szpula drutu o długości 305 m),
- jednostka fakturowa (kilogram wyżej wymienionego drutu).

Zmienne są nie tylko ilości towaru, ale i jednostki miary, w jakich ten towar jest wyrażany. Również precyzyjne określenie podmiotu wymiany handlowej, czyli firm, między którymi zawierana jest transakcja, wymaga szczegółowego opisu, zawierającego takie dane, jak: nazwę, adres, miejsce dostawy towaru, dokumentu itd.

Wdrażając natomiast EDI, należy unikać informacji w postaci tekstu. Podstawowym usprawnieniem jest zatem zastosowanie stosownych **oznaczeń ko-**

dowych, krótko i jednoznacznie określających zarówno przedmioty, jak i podmioty wymiany handlowej.

Standardowe komunikaty pełnią rolę uzgodnienia, jakie dane są wymieniane w każdym kontrakcie. Standardowe kody, z kolei są uzgodnieniem dokładnego, jednoznacznego i konsekwentnego sposobu przedstawiania tych danych. Takie znakowanie spełnia w skali świata właśnie system **EAN.UCC**, gwarantuje jednoznaczność stosowanych oznaczeń.

EAN International w Brukseli i UCC w USA, międzynarodowe organizacje, zarządzające tym systemem, podjęły inicjatywę na rzecz uczestników systemu, mającą na celu przygotowanie ich do wymiany dokumentów elektronicznych. W Polsce ILiM, jako organizacja krajowa EAN, wzorem innych organizacji krajowych EAN, również podjął się realizacji tej inicjatywy i opracował architekturę informatyczną i funkcjonalną polskiego katalogu elektronicznego produktów identyfikowanych kodami EAN.UCC.

Katalog, spełniając wytyczne EAN International, stanowi nie tylko bazę produktów identyfikowanych standardowymi kodami kreskowymi, ale ma zadanie pełnić rolę platformy transakcyjnej, poprzez zawarcie w nim standardowych wzorów dokumentów elektronicznych, umożliwiających dokonywanie transakcji - będzie można odszukać produkt, zamówić go, otrzymać potwierdzenie zamówienia, dostać awizo dostawy i wreszcie zapłacić, zdecydowanie usprawniając obrót towarami okodowanymi w Polsce.

Zanim Katalog będzie pełnił rolę transakcyjną konieczne jest napełnienie go informacjami o produktach przez 15-tysięcy uczestników systemu w Polsce. Napełnienie katalogu pozwoli też w niedalekiej przyszłości połączyć się z funkcjonującymi już w świecie katalogami, tworząc w ten sposób globalną sieć informacyjną i transakcyjną.

W lutym bieżącego roku każdy producent – uczestnik systemu EAN otrzymał instrukcję dostarczenia bazy katalogowej o produktach, którą należy przygotować w postaci następującej tabeli, w której obowiązkowo należy wypełnić kolumny 1-4, a pozostałe – wg potrzeb.

1	2	3	4	5	6	7
Numer EAN.UCC	Nazwa produktu (jednostki handlowej)	Cechy/parametry wyróżniające	SSWW	PKWiU	Nazwa produktu w j. angielskim	Cechy/parametry wyróżniające w j. angielskim
Pełne numery EAN/UCC	Do 50 znaków	Do 500 znaków	min. 4 maks. 7 cyfr	min. 6 maks. 10 cyfr	Do 50 znaków	Do 500 znaków

W kolumnie 1 "Numer EAN.UCC" wprowadza się jeden z kodów jednoznacznie identyfikujący produkt, czyli globalny numer jednostki handlowej GTIN, którymi są numery: EAN/UCC-13 lub EAN/UCC-8, lub UCC-12, lub EAN/UCC-14, przy czym jeżeli w bazie numery te wyrównuje się do prawej strony, wtedy mamy gwarancję, że nie zostaną one zdublowane w skali świata.

W przypadku, gdy producenci handlują **towarami w opakowaniach zbiorczych**, wtedy towary w opakowaniach zbiorczych – handlowych należy podawać jako kolejne, oddzielne pozycje, z własnym numerem EAN.UCC, podając dodatkowo liczbę sztuk produktu i numer produktów EAN.UCC, które tworzą dane opakowanie zbiorcze-handlowe. Dotyczy to oczywiście wyłącznie towarów w opakowaniach zbiorczych – hurtowych w przypadku, gdy takie opakowanie jest jednostką handlową, czyli oferowaną, zamawianą, wycenianą i fakturowaną. Ta uwaga jest szczególnie ważna, bowiem często takie opakowanie mylone jest z opakowaniem logistycznym o jednakowej rodzajowo i ilościowo zawartości.

W przypadku natomiast **towarów o zmiennej ilości** (sprzedawanych na wagę lub wg miary), dla towarów tych w opakowaniu jednostkowym - detalicznym (kod EAN-13 z prefiksem 23 lub 27 krajowego systemu oznakowania) należy podać 6 pierwszych cyfr, a w przypadku opakowań hurtowych (ważonych lub mierzonych) należy podać numer rodzajowy określony przez producenta dla jednej jednostki miary (dla 1m lub 1kg), czyli nr EAN/UCC-14, zaczynający się cyfrą 9 (9 – oznacza zmienną ilość).

W kolumnie 2 "**Nazwa produktu**" (jednostki handlowej) powinna zawierać nazwę rodzajową i handlową; np.: margaryna PALMA, kapelusz Panama, itd., natomiast w kolumnie 3 nazwa produktu winna być uzupełniona o **wszystkie cechy / parametry, wyróżniające jeden produkt od drugiego**;

typu: kolor, rozmiar, gramatura, rodzaj opakowania, itp., np.: musztarda zwykła 300g słoik; kapelusz Panama biały rozmiar 54.

Z kolei, kolumny 4 i 5 należy wypełnić przede wszystkim dla podniesienia funkcjonalności katalogu, aby jego użytkownicy mogli wyszukiwać i sortować go wg grup produktów. Docelowo bowiem kolumny te zostaną automatycznie powiązane z taksonomią produktu. W kolumnie 4 "SWW" należy zatem podać możliwie dokładny kod Systematycznego Wykazu Wyrobów, ale nie mniej niż 4 pierwsze cyfry; a w kolumnie 5 - kod PKWiU - Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług, jednak nie mniej niż 6 pierwszych cyfr ze względu na planowany międzynarodowy charakter Katalogu, bowiem klasyfikacja PKWiU, która zastępuje SWW, oparta jest na klasyfikacji europejskiej.

Jeżeli chodzi o kolumny 6 i 7, jak już wcześniej wspomniano, należy je wypełnić w przypadku, gdy firma jest zainteresowana anglojęzyczną prezentacją produktu w Katalogu. Ponadto, pozostałe dane handlowe i logistyczne, dotyczące produktu, można dodać jako informacje nieobowiązuje, w kolumnie (kolumnach) dołączonych dodatkowo do tabeli, przy czym w nagłówku kolumny należy podać opis danych, a w przypadku miar także ich jednostki.

W takiej oto formie obecnie producenci – uczestnicy systemu EAN.UCC przygotowują swoje oferty do katalogu elektronicznego, przysyłając je również w formie elektronicznej (na adres: CKK@ilim.poznan.pl z tytułem "Baza_nazwa firmy"; a w przypadku nie posiadania jeszcze takich możliwości - na dyskietce albo płycie CD - na adres ILiM. W ostateczności - tylko w przypadku braku bazy prowadzonej w komputerze – dane mogą być przesłane w postaci dokumentu papierowego.

Już w pierwszych dniach realizacji tego przedsięwzięcia firmy zgłosiły wiele pytań i prośb o wyjaśnienie nurtujących ich kwestii. Część tych pytań dotyczyła szczegółów funkcjonowania katalogu, a część była związana z bardzo istotnymi uwarunkowaniami wynikającymi ze specyfiki branżowej określonych grup produktów rynkowych. Ponieważ większość z tych pytań dotyczy wszystkich firm, a nawet w przypadku tak zwanych pytań branżowych pytania te dotyczą do kilkuset do kilku tysięcy firm działających w Polsce, pozwolimy sobie na te pytania, które powtarzały się najczęściej, odpowiedzieć również tutaj – na konferencji EDI-EC, aby informacja ta dotarła do jak najszerszej rzeszy uczestników tego przedsięwzięcia, mając na uwadze cel nadrzędny, jakim jest odpowiednia zawartość katalogu, która decyduje dalej o jego użyteczności. Najczęściej zadawane pytania, wraz z odpowiedziami, można znaleźć na stronach internetowych www.ean.pl.

Polska Grupa Robocza ds. EDI

W dniu 9.11. 2001, podczas jubileuszowego - X spotkania Klubu ECR Polska, w siedzibie ILiM – EAN Polska w Poznaniu odbyło się **inauguracyjne spotkanie firm zainteresowanych pracą w Grupie Roboczej ds. EDI**. Celem spotkania była dyskusja na temat konieczności utworzenia w Polsce grupy roboczej zajmującej się uzgadnianiem i ujednoczeniem postaci komunikatów EDI, stosowanych w transakcjach handlowych między dostawcami a sieciami handlowymi. Wszyscy uczestnicy spotkania wyrazili przekonanie o konieczności utworzenia i działania takiej grupy. Uzgodniono też, że forum Klubu ECR Polska jest właściwym miejscem do działania Grupy z uwagi na jego neutralny charakter.

Założycielami i aktywnymi członkami Grupy są przedstawiciele:

- sieci handlowych – dystrybutorów: AHOLD Polska, GEANT Polska, MAKRO CASH & CARRY, REDL;
- producentów – dostawców: HENKEL Polska, HORTEX HOLDING S.A., NESTLE Polska, Procter & Gamble;
- spedytorów: SPEDPOL;
- systemów teleinformatycznych: COMARCH S.A., EDISON, Hewlett-Packard, INFORM-TECH;
- organizacji koordynujących wdrażanie EDI: ILiM - Klub ECR Polska i ILiM – EAN Polska.

Cele i formy działania Grupy

Wstępnie określono następujące zadania Grupy:

- Uzgadnianie i ujednoczenie postaci (ang. layout) komunikatów EDI stosowanych w transakcjach handlowych między dostawcami a sieciami handlowymi;
- Stworzenie i udostępnienie repozytorium komunikatów uzgodnionych i stosowanych;
- Rozpropagowanie komunikatów wśród dostawców;
- Wymiana doświadczeń i wiedzy;
- Rozwój technologii XML;
- Uzgadnianie standardowych rozwiązań komunikatów XML do stosowania w Polsce;
- Formułowanie opinii i lobbing na rzecz uzgodnionych rozwiązań;
- Wypracowanie wspólnych wytycznych wdrażania rozwiązań EDI.

Za najważniejszy cel uznano ujednoczenie zawartości już stosowanych komunikatów: ORDERS i INVOIC.

W tym celu już na spotkaniu inauguracyjnym działalność Grupy przyjęto postanowienia, że wszystkie firmy, które już stosują EDI, przekażą formaty swoich komunikatów do koordynatora Grupy, który roześle je do wszystkich uczestników spotkania oraz innych, wskazanych przez uczestników spotkania firm, celem zebrania opinii, które odesłane zostaną do sekretariatu Grupy.

Przyjęto zatem następujące formy współpracy:

- lista dyskusyjna założona na stronie www.ecr.pl (dostęp do strony www Grupy jest zakodowany, a członkowie Grupy otrzymali Login i hasło),
- spotkania robocze, przy czym Instytut Logistyki i Magazynownia jako krajowa organizacja EAN zobowiązał się do prowadzenia sekretariatu grupy, koordynacji prac i publikacji jej wyników na łamach strony www.ecr.pl. Osobą odpowiedzialną jest Elżbieta Hałas (e-mail: elzbieta_halas@ilim.poznan.pl, tel: 605 539 719).

Grupa ma charakter otwarty, przy czym przyjmuje się, że aktywnie w jej spotkaniach powinni uczestniczyć przedstawiciele tych firm, które wdrażają EDI lub rozpoczęły projekt wdrożenia.

Zasady działania Grupy

Na IV ze spotkań dopracowano się podstawowych zasad działania Grupy. Uzgodniono, że:

- dostęp do opracowanych komunikatów jest otwarty dla wszystkich firm;
- w pracach grupy może brać udział każdy członek Klubu ECR i uczestnik systemu EAN.UCC;
- korzystanie z komunikatów wymaga aktywnego uczestnictwa w systemie EAN.UCC;
- depozytariuszem komunikatów jest ILiM-EAN Polska;
- należy określić okres czasu, w trakcie którego komunikat pozostaje niezmienny i nie będą wprowadzane do niego żadne zmiany;
- zmiany wprowadzane do już opracowanych komunikatów powinny wynikać z rzeczywistych potrzeb;
- do zatwierdzania zmian zostanie powołany specjalny komitet, w skład którego będą wchodzić przedstawiciele firm biorących udział w jego opracowaniu;

- sposób wprowadzania zmian i tryb ich zatwierdzania zostanie uzgodniony na następnym spotkaniu. Propozycję w tym zakresie przygotowuje ILiM-EAN Polska;
- istnieje konieczność promocji i lobbingu w celu uznania opracowanych komunikatów za standardy krajowe.

Grupa ta do czasu przygotowania niniejszego tekstu referatu (kwiecień 2002) odbyła już cztery spotkania robocze, a na bieżąco pracuje poprzez listę dyskusyjną. Przedstawmy zatem tematykę i rezultaty kolejnych spotkań.

II spotkanie Grupy Roboczej ds. EDI

II spotkanie Grupy Roboczej ds. EDI, które odbyło się w dniu 12.12.2001 w siedzibie Hewlett-Packard w Warszawie, dotyczyło przede wszystkim uzgodnienia zawartości podstawowych, stosowanych już komunikatów: INVOIC i ORDERS, celem ujednoczenia ich formatów.

Uzgadnianie postaci komunikatu ORDERS

Porównanie struktury komunikatów MAKRO i Procter & Gamble wykazało brak zasadniczych różnic między nimi, przy czym:

- wstępnie uzgodniono postać komunikatu wraz z kwalifikatorami danych,
- zwrócono uwagę na funkcje logistyczne komunikatu ORDERS (np. informuje o miejscach dostawy),
- przyjęto, że do identyfikacji partnerów wystarczy GLN (Globalny Numer Lokalizacyjny),
- przyjęto, że przy identyfikacji pozycji zamówienia opcjonalnie może wystąpić segment IMD zawierający nazwę towaru (w przypadkach, gdy dostawca jeszcze nie okodował swoich towarów kodami EAN/UCC).

Uzgadnianie postaci komunikatu INVOIC

Porównanie struktury komunikatów MAKRO, Procter & Gamble i AHOLD wykazało znacznie większe różnice w zakresie przesyłanych danych i interpretacji kwalifikatorów, i tak:

- uzgodniono strukturę komunikatu, natomiast kwestię kwalifikatorów pozostawiono do ostatecznego uzgodnienia na podstawie przygotowanej propozycji szczegółowej w tym zakresie przez ILiM-EAN Polska;
- ustalono, że komunikat INVOIC powinien uwzględniać następujących uczestników wymiany EDI: nabywca, sprzedawca, odbiorca towaru – miej-

sce dostawy, płatnik, odbiorca faktury (interpretacja nazw i kwalifikatorów danych powinna znaleźć się w opisie komunikatu);

- uzgodniono, że zawartość faktury elektronicznej powinna odpowiadać wszystkim wymogom jakie są nakładane na dokument papierowy, tj.: zawierać datę sprzedaży, numery NIP wszystkich firm występujących w komunikacie, podawać stawkę i kwotę podatku;
- ustalono, że każda elektroniczna faktura powinna dotyczyć pojedynczej dostawy, odpowiadającej jednemu zamówieniu lub zleceniu dostawy,
- postanowiono uwzględnić dodatkowe segmenty opcjonalne dla następujących celów: rozliczeń z cukrowniami, rozliczeń za opakowania zwrotne, podawania informacji o upustach.

Z uwagi na to, że segmenty te nie są jeszcze stosowane założono, że ich postać nie jest ostateczna i stanowi propozycję dla tych firm, które będą musiały przekazywać tego typu dane.

- postanowiono uwzględnić interpretację kwalifikatorów obejmujących cenę netto,
- ustalono, że zakończenie komunikatu (tzw. Message Trailer) powinno zawierać: wartość brutto faktury, wartość netto faktury, stawki podatków i odpowiadające im kwoty.

Ponadto zwrócono uwagę na konieczność podjęcia prac nad modelami biznesowymi, w których będą miały zastosowanie przyjęte komunikaty (np. w Holandii grupa dostawców i sieci detalicznych uzgodniła wspólne modele biznesowe, a każdy nowy partner chcący włączyć się w EDI powinien dostosować swoje procedury do uzgodnionych w grupie). Przyjęto, że zagadnienie to będzie również tematem prac Grupy, korzystając w nich z doświadczeń zagranicznych, w tym m.in. z materiałów opracowanych przez Radę ECR Austria i materiałów niemieckich, które zostaną udostępnione na stronie www Grupy, aby każdy mógł z nich skorzystać.

Na spotkaniu tym została też zaakceptowana zaproponowana przez ILiM-EAN Polska postać strony www dla Grupy, przy czym odnośnie popularyzacji wyników działań uzgodniono, że działania popularyzacyjne i informacyjne będą prowadzone dopiero po dopracowaniu się pierwszych komunikatów.

III spotkanie Grupy Roboczej ds. EDI

Zadaniem następnego, III spotkania Grupy Roboczej ds. EDI, które odbyło się w dniu 17.01. 2002 w siedzibie firmy COMARCH S.A. w Krakowie, było

w dalszym ciągu uzgadnianie formatów komunikatów ORDERS i INVOIC oraz nowe zadania Grupy, w tym tematyka XML.

Grupa będzie zajmowała się tematyką XML z tego względu, że XML ma znacznie większe szanse na szerokie wykorzystanie w EDI, głównie z uwagi to, że: obecnie jest więcej specjalistów znających XML niż EDIFACT, przetwarzanie plików XML jest prostsze niż EDIFACT, a oprogramowanie do XML jest tańsze niż do EDIFACT. Z tych względów przyjęto, że po opracowaniu komunikatów w formacie EDIFACT, Grupa zajmie się przygotowaniem standardowych komunikatów XML, które są aktualnie w końcowej fazie ustalania.

Uzgadnianie postaci komunikatu ORDERS

Na spotkaniu tym dodatkowo uzgodniono, że:

- w opisie segmentów należy zachować angielskie nazwy atrybutów (R - required, advised itp.);
- kwalifikatory wymienione w podstawowym opisie segmentu będą zawsze akceptowane i przetwarzane (są to kwalifikatory uzgodnione w ramach Grupy);
- w przypadku występowania w opisie dwóch lub więcej kwalifikatorów, odbiorcy komunikatów zobowiązują się do przetwarzania obu opcji. Pozostałe kwalifikatory, zaproponowane w załączniku stanowią inne możliwe rozwiązania i ich stosowania wymaga dodatkowych obustronnych ustaleń.
- komunikat obejmuje wyłącznie te procedury biznesowe, które są obecnie stosowane przez członków Grupy.

Wszystkie szczegółowe uzgodnienia zawarte są w projekcie komunikatu pt. "Komunikat ORDERS v.2.1", a ostateczne zatwierdzenie komunikatu nastąpi na następnym spotkaniu.

Uzgadnianie postaci komunikatu INVOIC

Na spotkaniu tym uzgodniono:

- te same wnioski co wymienione powyżej dla komunikatu ORDERS;
- data komunikatu jest traktowana także jako data sprzedaży;
- numery kont podawane są wyłącznie do celów kontrolnych;
- numery NIP powinny być podawane jako ciąg cyfr lub ciąg cyfr poprzedzany kreskami;
- przyjęto, że stosowanym kodem dla złotego jest kod PLN wg ISO, a EAN Polska wystąpi do EAN International z wnioskiem o wprowadzenie zmiany w kodach zalecanych przez EANCOM.

Omawianie komunikatu zakończono na segmencie PRI - Szczegóły cenowe. Ponadto dodatkowo dyskutowano też sporną kwestię wykorzystania kwalifikatorów w segmencie SG 48 MOA.

Wszystkie szczegółowe uzgodnienia zawarte są w projekcie komunikatu pt. "Komunikat INVOIC v.2.1".

IV spotkanie Grupy Roboczej ds. EDI

Zadaniem następnego, IV spotkania Grupy Roboczej ds. EDI, które odbyło się w dniu 14. 02.2002 w siedzibie firmy COMARCH S.A. w Krakowie, było zatwierdzenie formatu komunikatu ORDERS (**komunikat ORDERS - Zamówienie zatwierdzono** jednogłośnie); uzgodnienie stosowanych kwalifikatorów w komunikacie INVOIC oraz omówione zagadnień elektronicznego podpisu.

Prezentacja na temat podpisu elektronicznego i jego umocowań prawnych (dostępna na stronie www Grupy) były podstawą ustaleń odnośnie możliwości włączenia tego zagadnienia w prace Grupy. Istnieją dwie możliwości wykorzystania podpisu elektronicznego w dokumentach EDI:

- podpis elektroniczny zintegrowany z komunikatem EDI,
- podpis w osobnym komunikacie AUTACH.

Zgodnie z zapisami ustawy o podpisie elektronicznym, do 2002 roku wszystkie banki, a w ciągu 4 lat - wszystkie urzędy administracji państwowej, mają obowiązek przygotować się do obsługi elektronicznych dokumentów zaopatrzonych w podpis elektroniczny. Ponieważ podpis elektroniczny umożliwia automatyzację przetwarzania dokumentów elektronicznych, występuje konieczność zmiany ustawy o podatku VAT i konieczność wcześniejszego przygotowania się do korzystania z podpisu elektronicznego.

Uzgodniono zatem, że każdy członek Grupy zbierze informacje w swojej firmie na temat polityki w zakresie wdrażania podpisu elektronicznego i metod zapewniania bezpieczeństwa dokumentów, a dyskusja na ten temat odbędzie się na następnym spotkaniu.

Uzgadnianie postaci komunikatu INVOIC

Uzgodniono :

- wprowadzenie dwóch odnośników na poziomie artykułu (LIN) do dokumentów wcześniejszych, tj: numer dowodu dostawy i data dokumentu dostawy oraz numer zamówienia i data zamówienia (wystawiający fakturę jest zobowiązany podać oba, natomiast od decyzji odbiorcy faktury będzie zależało, który wykorzystać);

- wprowadzenie dodatkowego segmentu NAD do identyfikacji miejsca dostawy na poziomie LIN. Miejsce dostawy powinno być podawane i w nagłówku komunikatu i na poziomie segmentu LIN nawet, jeżeli jest to samo dla wszystkich pozycji towarowych wyspecyfikowanych w dokumencie;
- z uwagi na nie stosowanie rabatów i obciążeń w transakcjach między sieciami a dostawcami, wszystkie segmenty SG28 (ALC - bonifikaty i obciążenia) zostaną umieszczone w załączniku. Informacja zawarta w tych segmentach może być przekazywana wyłącznie po uzgodnieniach między partnerami wymiany. W takim przypadku pojawią się także dodatkowe segmenty w zakończeniu komunikatu (szczegółowe wyjaśnienia na ten temat będą zawarte w załączniku);
- opakowania zwrotne będą specyfikowane w fakturze tak jak towary, tj. przy pomocy SG25. Rozróżnienie między towarem a opakowaniem zwrotnym będzie wskazane w segmencie IMD danej pozycji, w elemencie danych 7009. W przypadku opakowania zwrotnego w elemencie tym należy podać kod RC. W przypadku towaru można podać kod CU, ale ma on charakter kwalifikatora domyślnego;
- podobnie charakter kwalifikatora domyślnego ma kod S dla standardowej stawki podatku VAT podawany w elemencie 5305;
- dla pierwszego wystąpienia segmentu MOA w grupie SG48 przyjęto kwalifikator 77;
- dla ostatniego wystąpienia segmentu MOA w grupie SG48 przyjęto w elemencie 5025 kwalifikator 124 zamiast rekomendowanego 150. Takie rozwiązanie ułatwi w przyszłości przesyłanie informacji o innych podatkach bez konieczności zmiany struktury komunikatu.

Nie uzgodniono ostatecznie kwalifikatorów do segmentów MOA w grupie SG 50. Szczegółowy komentarz do tego, w jakich sytuacjach np. MAKRO stosuje wybrane przez siebie kwalifikatory, zostanie wysłany do wszystkich członków Grupy. Zdecydowano przenieść dyskusję na ten temat na forum listy dyskusyjnej, przed podjęciem ostatecznych decyzji.

Ponadto zauważono, że w Segmencie TAX, w grupie SG25, długość elementu 5279 uniemożliwia wprowadzenie w przyszłości numeru PKWiU. W tym celu ILiM – EAN Polska ma przedstawić możliwości rozwiązania tego problemu.

Wszystkie szczegółowe uzgodnienia zawarte są w projekcie komunikatu pt.: „Komunikat INVOIC v.2.3.doc”. Ostateczne zatwierdzenie komunikatu nastąpi na następnym spotkaniu.

Ministerstwo Gospodarki, we współpracy z ILiM, opracowuje program rozwoju gospodarki elektronicznej. Określone zostaną możliwości działań w ramach tego programu w celu uznania opracowanych komunikatów za standardy.

W oparciu o prezentację ogólnego modelu biznesowego - EANCOM w handlu i transporcie, opartego na komunikatach EANCOM i rekomendowanego przez EAN International (dostępna na stronie www Grupy), zgłoszono propozycje następujących komunikatów do dalszej pracy:

- Potwierdzenie Zamówienia - ORDRSP (stosuje – AHOLD),
- DESADV, PRICAT – (stosuje MAKRO Cash & Carry),
- INVRPT.

Uzgodnienia w tym zakresie będą poprzedzone prezentacjami firm, które już stosują jeden z wymienionych komunikatów.

V spotkanie Grupy Roboczej ds. EDI

Na następnym zatem, V spotkaniu Grupy Roboczej ds. EDI:

- członkowie Grupy przestawią stanowisko swoich firm w zakresie wdrażania podpisu elektronicznego,
- przedstawione zostanie stanowisko firmy MAKRO CASH & CARRY wraz ze szczegółowym komentarzem w sprawie nie uzgodnionych kwalifikatorów, na forum listy dyskusyjnej, aby wszyscy członkowie Grupy wyrazili swoją opinię na ten temat. Po uzgodnieniu kwalifikatorów ILiM – EAN Polska przygotuje poprawioną wersję komunikatu INVOIC i umieści ją na stronie Grupy.

Na V spotkanie ILiM-EAN Polska przygotowuje też:

- propozycję rozwiązania problemu długości numeru PKWiU,
- propozycję trybu wprowadzania zmian do już uzgodnionych komunikatów,
- informację o możliwych działaniach w ramach ministerialnego programu rozwoju gospodarki elektronicznej.

Na spotkaniu tym zostaną przedstawione następujące komunikaty:

- DESADV - firma MAKRO CASH & CARRY
- INVRPT – firmy: AGENT i P&G
- ORDRSP (Potwierdzenie Zamówienia) - firma AHOLD i EAN Polska.

Jak widać z przedstawionego sprawozdania odnośnie prac Grupy Roboczej ds. EDI tylko z jednego kwartału, zakres jej działalności obejmuje całościowo

problemy praktycznego i efektywnego wdrożenia EDI w krajowej gospodarce. Działalność ta prowadzona jest bardzo intensywnie i owocnie – zapraszamy zatem zainteresowanych do włączania się do tych prac, a wszystkich pozostałych – do śledzenia ich rezultatów i przygotowanie się do stosowania EDI i EDI/XML, zwłaszcza gdy się ma za partnera handlowego sieć detaliczną, ale nie tylko. EAN Polska przewiduje w dalszej kolejności funkcjonowanie ww. Grupy na rzecz całego łańcucha dostaw, a więc również firm produkcyjnych – dostawców materiałów zaopatrzeniowych, poczynając od surowców, jak i firm usługowych i to nie tylko w zakresie handlu i transportu, ale i w zakresie pozostałych usług, a więc rzeczywiście – na rzecz całej gospodarki.

Podsumowanie

Przedstawione tutaj przedsięwzięcia ogólnokrajowe: katalog elektroniczny i prace Grupy Roboczej ds. EDI, jednej strony wyręczają większość firm w przygotowaniu się do nowoczesnych form funkcjonowania na rynku, których powszechne stosowanie jest wynikiem ogólnego rozwoju, a tym samym – nieuniknione. Pozwoli to każdej firmie działać po nowemu, a z drugiej strony – spowoduje, że wprowadzenie tych rozwiązań do praktyki będzie możliwie proste, tanie i efektywne dla wszystkich użytkowników, i tym samym - powszechne.